

رویارویی نظام های بازنشستگی منطقه آسیا واقیانوسیه با پدیده سالمندی

فریبا بهزاد

هستندومیان مزایا و میزان حق بیمه ها ارتباط برقرار می کنند. نظام های بازنشستگی بخش خصوصی در منطقه آسیا واقیانوسیه به شکل نظام های صندوق احتیاط ملی، نظام های DB در اقتصاد های بازار و ترکیبی از نظام های DC و DB در اقتصاد های در حال گذر دیده می شود. صندوق احتیاط یک طرح حق بیمه معین و کاملاً اندوخته گذاری شده است که وجود آن توسط بخش دولتی مدیریت می شوند.

تنوع نظام بازنشستگی

نظام بازنشستگی در منطقه آسیا واقیانوسیه بسیار متنوع است. در این مقاله به مقایسه نظام های بازنشستگی و همچنین ارزیابی عملکرد آنها می پردازیم که از منطقه شرق آسیا واقیانوسیه، کشورهای چین، هنگ کنگ، اندونزی، مالزی، فلیپین، سنگاپور، چین تایپه، تایلند و ویتنام و از منطقه جنوب آسیا، کشورهای هندوستان، پاکستان و سریلانکا و از منطقه آسیا واقیانوسیه عضو OECD، کشورهای استرالیا، کانادا، ژاپن، کره، مکزیک، نیوزیلند، ایالات متحده مورد مطالعه قرار گرفته شده است. از میان کشورهای مورد مطالعه، کشورهای فلیپین، چین تایپه، تایلند، ویتنام، پاکستان، کانادا، ژاپن، کره و ایالات متحده دارای طرح های عمومی هستند که پرداخت حقوق بازنشستگی در آنها وابسته به درآمد است و طرح مزایای معین (DB) نامیده می شود، زیرا بازنشستگی آنها وابسته به درآمد فردی تعریف شده است.

طرح بازنشستگی دیگری نیز وجود دارد که از رایج ترین طرح ها بر شمرده می شود و توسط بخش عمومی مدیریت می شود اما مزایای آن به میزان حق مشارکت و سرمایه اندوخته شده وابسته است که طرح شناخته شده مشارکت معین (DC) نامیده می شود. از میان کشورهای مورد مطالعه، کشورهای هنگ کنگ، استرالیا و مکزیک دارای طرح بازنشستگی مشارکت معین هستند اما توسط بخش خصوصی مدیریت می شوندو کشورهای چین، اندونزی، مالزی، سنگاپور، هندوستان، سریلانکا دارای طرح بازنشستگی مشارکت معین

برخی از نظام های بازنشستگی در منطقه آسیا واقیانوسیه، برای رو برو شدن با پدیده سالمندی سریع جمعیت که در دوره آتی رخ می دهد، از آمادگی کاملی برخوردار هستند. انتقال جمعیت از نژادان به سالمندان در مناطق اروپا و شمال آمریکا در طول یک قرن صورت گرفته است در حالی که این موضوع در منطقه آسیا غالب در یک نسل رخ می دهد. نظام های بازنشستگی در آسیانیاز مندند به مخاطبانشان اطمینان دهنده ایاز نظر مالی از پایداری مناسبی برخوردارند یا درآمد بازنشستگی کفاف دوران بازنشستگان را خواهد داد؟

سطح بازنشستگی در برخی از کشورهای هانظیر چین، ویتنام، پاکستان و چین تایپه با درآمد نسبی بالا است. سن بازنشستگی پیش از موعد به ویژه برای بانوان، با مشکلات مالی زیادی همراه است. بازنشستگی از کشورهای آسیا واقیانوسیه با مشکلات عمده ای از جمله، کفایت در آمد بازنشستگی روبرو هستند. این نظام ها از نظر سنی و همچنین درآمد بازنشستگی مناسب، نظام های پایداری نیستند و از جمله دلایلی که منجر به ناپایداری این نظام های شود می توان به دامنه پوشش نظام بازنشستگی نسبتاً کم، فقدان پس انداز کافی افراد قبل از دوران بازنشستگی، دریافت پس اندازه های بازنشستگی به صورت یکجا که ممکن است با خطر همراه باشد و پرداخت نشدن حقوق بازنشستگی به صورت خود کار اشاره کرد.

بنابراین، سالمندان در این منطقه، با مشکلات بازنشستگی زیادی نظیر ائمه درآمد بازنشستگی امن، پایدار و مناسب روبرو می شوند. نظام های بازنشستگی عمومی در منطقه آسیا واقیانوسیه عموماً محدود به کارکنان بخش عمومی و برخی از کارکنان بخش های خصوصی است که در بخش رسمی کار می کنند. علاوه بر طرح های بازنشستگی عمومی در این منطقه، دولت ها با حمایت مالی از سالمندان، برنامه های گسترش دهی اجرامی کنند. اکثر کشورهای جنوب آسیا و همچنین کشورهایی نظیر مالزی، سنگاپور، جزایر اقیانوسیه در منطقه آسیا واقیانوسیه برای کارکنان بخش خصوصی، نظام صندوق احتیاط ملی دارند. صندوق های احتیاط بر مبنای DC عمل می کنند و کاملاً اندوخته گذاری شده

رایج ترین سن بازنشستگی در کشورهای OECD، ۶۵ سال است در حالی که کشورهای آلمان، انگلستان و ایالات متحده، در صد افزایش سن بازنشستگی به ۶۷ سال هستند. متوسط سن بازنشستگی در منطقه آسیا و اقیانوسیه برای کشورهای غیر عضو OECD برای مردان ۵۹ سال و برای زنان ۵۷ سال است، امید به زندگی در کشورهای غیر عضو پایین تر از کشورهای عضو است که می‌تواند به دلیل سن بازنشستگی پایین تر باشد.

است. امادرهای کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه، طول مدت مورد انتظار بازنشستگی برای زنان ۲۵,۶ سال است. در واقع، سه سال طولانی تر از طول مدت مورد انتظار بازنشستگی زنان در کشورهای عضو OECD است که در تعدادی از کشورها، این عامل نشان دهنده طول عمر طولانی تر و همچنین سن بازنشستگی پایین تر است.

سن قانونی واجد شرایط بازنشستگی برای زنان و مردان در کشورهای مالزی و سریلانکا پایین است. در واقع، زنان در سریلانکا می‌توانند در سن ۵۰ سالگی بازنشسته شوند، همچنین سن بازنشستگی زنان در کشورهای چین، تایلند و چین تایپه نیز بسیار پایین است. **دامنه پوشش**

در جنوب آسیا، دامنه پوشش نظام بازنشستگی، ۷,۵ درصد جمعیت در سن کار و یا ۱۳ درصد جمعیت فعالان اقتصادی است. به طور متوسط، دامنه

هستند که توسط بخش عمومی مدیریت می‌شوند. کشور نیوزیلند دارای طرح بازنشستگی مشارکت اجباری نیست اما در بعضی مزایایی بازخواست به تمامی بازنشستگان می‌پردازد.

نرخ جایگزینی

نرخ جایگزینی به عنوان یک شاخص کلیدی نظام بازنشستگی در نظر گرفته می‌شود و عبارت است از مستمری بازنشستگان به نسبت درآمد دوران اشتغال منطقه آسیا و اقیانوسیه کشورهای عضو OECD، دارای نرخ های جایگزینی بسیار مشابه ای هستند و میانگین این نرخ در آنها تقریباً ۴۰ درصد است در حالی که میانگین نرخ جایگزینی در ۳۰ کشور OECD، به صورت یکجا ۶۰ درصد است.

نرخ جایگزینی مردان در منطقه آسیا و اقیانوسیه در کشورهای غیر عضو OECD، به طور قابل ملاحظه ای بالاتر از نرخ در کشورهای عضو OECD است. به عنوان مثال، بیش از دو سوم میزان نرخ جایگزینی در کشورهای چین، پاکستان، فلیپین، چین تایپه و ویتنام قرار دارد.

همچنین در برخی از کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه، نرخ جایگزینی بسیار پایین است. به عنوان مثال، باتوجه به اینکه نظام بازنشستگی کشور سنگاپور از صندوق احتیاط اجباری دولتی و حسابهای بازنشستگی شخصی اجباری دولتی تشکیل شده است در این کشور، تنها سه‌هم ناچیزی از صندوق احتیاط برای درآمد بازنشستگی در نظر گرفته شده است. همچنین میزان نرخ جایگزینی بسیار کم در کشوراندونزی، نشان دهنده میزان مشارکت اجباری پایین است.

میانگین نرخ جایگزینی در منطقه شرق آسیا و اقیانوسیه ۴۷ درصد، در جنوب آسیا ۵۲ درصد و در منطقه آسیا و اقیانوسیه در کشورهای عضو OECD، ۴۰ درصد است.

نرخ های جایگزینی زنان در مقایسه با مردان در منطقه آسیا و اقیانوسیه میزان پایین تری دارد به همین دلیل، سن بازنشستگی زنان در مقایسه با مردان پایین تر است، در حالی که در کشورهای عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه آسیا و اقیانوسیه، سن بازنشستگی زنان و مردان تقریباً یکسان است.

سن بازنشستگی

رایج ترین سن بازنشستگی در کشورهای OECD، ۶۵ سال است در حالی که کشورهای آلمان، انگلستان و ایالات متحده، در صد افزایش سن بازنشستگی به ۶۷ سال هستند. متوسط سن بازنشستگی در منطقه آسیا و اقیانوسیه برای کشورهای غیر عضو OECD برای مردان ۵۹ سال و برای زنان ۵۷ سال است، امید به زندگی در کشورهای غیر عضو پایین تر از کشورهای عضو است که می‌تواند به دلیل سن بازنشستگی پایین تر باشد.

ارتباط میان سن بازنشستگی و امید به زندگی در محاسبه میزان زمانی که افراد صرف دوران بازنشستگی خود می‌کنند، بسیار تأثیرگذار است که به طور میانگین، زمان موردنانتظار بازنشستگی برای مردان در کشورهای مورد مطالعه، ۱۹,۴ سال در نظر گرفته شده است. در کشورهای عضو این سازمان، به طور متوسط این میزان ۱۸,۳ سال است، در حالی که در منطقه آسیا و اقیانوسیه غیر عضو، ۲۰,۳ سال محاسبه شده است. همچنین متوسط سن بازنشستگی برای مردان در کشورهای غیر عضو در مقایسه با کشورهای عضو، ۶ سال کمتر است. امید به زندگی کوتاه تر در کشورهای عضو و غیر عضو، منجر به کاهش اختلاف طول مدت بازنشستگی می‌شود.

این اختلاف در مردم زنان، بسیار مشهود است و سن بازنشستگی در کشورهای غیر عضو برای زنان، ۷ سال جوان تر از میانگین سن بازنشستگی است. طول مدت موردنانتظار بازنشستگی برای زنان در کشورهای عضو، ۲۲,۵ سال است در حالی که این رقم برای مردان ۱۸,۳ سال است. این تفاوت عمدی، منعکس کننده امید به زندگی میان زنان و مردان

طرح‌های بازنیستگی در منطقه آسیا و اقیانوسیه دارای چشم اندازهای متفاوتی هستند که از جمله استانداردهای بین المللی است. تمام طرح‌های مزایای معین براساس حقوقنهایی فرد محاسبه می‌شود

بازنیستگی شان رامی تواند به صورت یکجا و یابه صورت سالانه در طول مدت ۵ سال دریافت کنند. باید در نظر داشت که میزان حقوق و مزایای بازنیستگی ممکن است به دلایل مختلفی نظیر هزینه‌های زندگی و تورم، با چالش‌هایی مواجه شود.

امید به زندگی سالم، به معنی تعداد سال‌هایی است که انسان می‌تواند انتظار داشته باشد که از سلامتی بالایی برخوردار است. امید به زندگی در جهان بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۱۵۰۰ میلادی، پنج سال افزایش یافته در حالی که نابرابری سلامت بین افراد در مناطق مختلف جهان همچنان باقی است. میزان امید به زندگی در جهان برای سال ۲۰۱۵، به طور میانگین ۶۳،۱ سال تعیین شده که برای زنان ۶۴ سال و برای مردان ۶۱.۵ سال است.

سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده است که امید به زندگی در بد و تولد در سال ۲۰۱۵ میلادی، در کشورهای ژاپن، سوئیس، آلمان، سنگاپور، استرالیا و اسپانیا ۸۲.۸ سال است. همچنین امید به زندگی در کشورهای ساحل عاج، ۵۳.۳، جمهوری چاد، ۵۳.۱، جمهوری آفریقای مرکزی، ۵۲.۵، آنگولا، ۵۲.۴ و سیرالئون ۵۰.۱ سال است که این کشورها پایین ترین نرخ امید به زندگی در جهان را دارند. میزان متوسط امید به زندگی در جهان برای کودکانی که در سال ۲۰۱۵ میلادی متولد شده‌اند، ۷۱.۴ سال است که این میزان ۷۳.۸ سال برای زنان و ۶۹.۱ سال برای مردان برآورده است که این میزان بر این اساس، چشم انداز امید به زندگی یک کودک، به محل تولد او وابسته است.

همچنین براساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، نوزادان ۲۹ کشور جهان با درآمد بالا از متوسط طول عمر ۸۰ سال یا بالاتر برخوردار هستند، در حالی که نوزادان ۲۲ کشور جنوب صحرای آفریقا، متوسط طول عمر یا امید به زندگی کمتر از ۶۰ سال دارند.

زنان در ژاپن، با متوسط طول عمر ۸۶.۸ سال، از زندگی طولانی تری نسبت به مردان برخوردارند. همچنین مردان سوئیسی بامیانگین سنی ۸۱.۳ سال، نسبت به زنان این کشور از زندگی لذت بخش تری بهره می‌برند. از سوی دیگر، آمارها نشان می‌دهد، سیرالئون از جمله کشورهایی است که در آن، زنان با ۵۰.۸ سال و مردان با ۴۹.۳ سال، کمترین میزان امید به زندگی را دارند.

پوشش در منطقه شرق آسیا و اقیانوسیه در مقایسه با جنوب آسیا گسترده‌تر است که این دامنه پوشش شامل ۱۸ درصد از افراد در سنین کار و ۲۵ درصد جمعیت در بازار کار می‌شود.

سالمندی جمعیت

در شرایط کنونی، ۱۴ درصد از جمعیت کل کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه عضو **OECD** و دیگر اقتصادهای بزرگ توسعه یافته، بالای ۶۵ سال سن دارند که جمعیت بالای ۶۵ سال در کشور مکزیک ۵ درصد، در استرالیا، نیوزیلند و ایالات متحده ۱۲ درصد و در ایتالیا و ژاپن ۲۰ درصد است. میانگین افراد بالای ۶۵ سال در کشورهای غیر عضو در منطقه آسیا و اقیانوسیه، در صداست که میزان افراد بالای ۶۵ سال در کشورهای پاکستان و فلیپین ۴ درصد، چین و سنگاپور ۸ درصد و هنگ کنگ ۱۲ درصد است. در حال حاضر و در اواسط قرن، جمعیت افراد بالای ۶۵ سال در کشورهای مورد مطالعه **OECD**، از ۱۴ درصد به ۲۶ درصد افزایش خواهد یافت در حالی که در اقتصادهای دیگر منطقه آسیا و اقیانوسیه، این میزان افزایش بیش از دو برابر خواهد شد و به طور متوسط از ۶ درصد به ۱۷ درصد خواهد رسید.

نوگرایی در بازنیستگی

طرح‌های بازنیستگی در منطقه آسیا و اقیانوسیه دارای چشم اندازهای متفاوتی هستند که از جمله استانداردهای بین المللی است. تمام طرح‌های مزایای معین براساس حقوقنهایی فرد محاسبه می‌شود و مردم می‌توانند مزایای اندوخته خود را زودتر از موعده برداشت کنند و میزان اندوخته کمتری را برای دوران بازنیستگی خود نگاه دارند. برخی از نظام‌های بازنیستگی مزایای بازنیستگی را به طور ماهانه پرداخت نمی‌کنند و آنرا به صورت یکجا پرداخت می‌کنند که در این صورت ممکن است پس اندازهای بازنیستگان در معرض خطر قرار گیرد و به سرعت به اتمام برسد. به عنوان مثال، مزایای بازنیستگی در کشورهای مالزی و سریلانکا، به صورت یکجا در هنگام بازنیستگی پرداخت می‌شود و در کشور اندونزی کارگران، مزایای